

Kuvataide

Lukion kuvataideopetuksessa opiskelija oppii tulkitsemaan, arvostamaan ja arvottamaan omaa ja muiden kuvallista kulttuuria. Kuvataideopetuksen tarkoituksena on kehittää opiskelijan ymmärrystä yhteiskunnan ja ympäristön visuaalisista ilmiöistä ja niiden merkityksistä. Omakohtainen taiteellinen työskentely antaa opiskelijalle mahdollisuuden taiteesta nauttimiseen, onnistumisen kokemuksiin ja itselle tärkeiden asioiden ilmaisemiseen. Opetuksessa tuetaan opiskelijan mielikuvituksen, luovan ajattelun ja assosiaatiokyvyn kehittymistä. Opiskelijaa ohjataan pohtimaan ja perustelemaan esteettisiä ja eettisiä arvovalintojaan omassa elämässä, kuvataiteessa, mediassa ja kulttuuriympäristössä. Opetuksen keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää taiteen merkityksen omassa elämässään ja yhteiskunnassa. Opetuksessa syvennetään visuaalisen kulttuurin yleissivistyksen perusteet ja luodaan riittävät edellytykset jatko-opinnoille.

Työskentelytavat

Työskentelyä edeltää aiheeseen perehdyttävä esitelmää, alustus tai virikekeskustelu, jonka tarkoitus on saada opiskelija löytämään henkilökohtainen näkökulma ja mielipide käsiteltävään asiaan. Tarvittaessa harjoitellaan työssä tarvittavaa tekniikkaa. Oppimistaidot kehittyvät harjoittelemalla ja vastuunottamisella omasta työskentelystä ja edistymisestä. Kiireettömyys ja rauha ovat ensisijaisia tärkeitä asioita keskittymiselle ja työskentelylle. Itsenäinen ratkaisujen teko korostuu työskentelyssä, jonka ideat ja ratkaisut ovat luovia ja persoonallisia. Myös kaikkien luoma yhteinen ilmapiiri on ensiarvoisen tärkeä asia taidetta tehtäessä luokkatilassa. Opiskelijoilla täytyy olla mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjaukseen ja palautteeseen työskentelyn aikana ja sen jälkeen. Ajankäyttö on myös luovassa työskentelyssä erilainen eri opiskelijoilla.

Etäopiskelu on epäsuotavaa kuvataiteessa. opiskelija jää paitsi opettajan antamaa kehittävä ja ohjaavaa henkilökohtaista palautetta sekä ryhmässä syntyvää hedelmällistä keskustelua.

Jos kurssi etäopiskeluna suoritetaan, opiskelijan on tavattava opettaja välipalautteen ja uusien tehtävien saamiseksi erikseen sovittavina ajankohtina.

Täysin itsenäisessä opiskelussa noudatetaan samaa käytäntöä kuin etäopiskelussa.

Suoritusjärjestys

Minä, kuva ja kulttuuri (KU1) suoritetaan ensin. Ympäristö, paikka ja tila (KU2) suositellaan suoritettavaksi toisena kurssina. Syventävät kurssit opiskelija voi suorittaa itselleen sopivassa järjestyksessä; KU7 kolmannen opiskeluvuoden syksyllä. Soveltavat kurssit opiskelija voi suorittaa itselleen sopivassa järjestyksessä.

Arviointi

Kuvataidetta arvioitaessa pakollisissa kursseissa numeroarviointi on keskeistä oppiaineen oppimäärään kuuluvissa kursseissa ja syventävissä kursseissa (asteikko 4-10). Soveltavien kurssien arvioinnissa käytetään suoritusmerkintää. Kuvataidediplomia arvioitaessa

noudatetaan numeroarviointia (asteikko 1-5). Opiskelija ei saa palautetta kurssin aikana. Diplomityö arvioidaan sen valmistuttua kahden kuvataideopettajan toimesta kirjallisesti ja suullisesti numeroarvioinnin lisäksi.

Pakolliset kurssit

KU1. Minä, kuva ja kulttuuri

Kurssin sisältönä on, että opiskelija:

- tutustuu kuvataiteen laajaan kenttään, sen sisältöihin ja perusteisiin
- oppii käyttämään piirtämistä, maalaamista, muotoilemista, ja suunnittelemista annettuja tehtäviä ratkaistessaan.
- oppii ymmärtämään käsillä tekemisen ja luovuuden tärkeyttä ihmisyydelle.
- oppii kuvan vaikutuskeinoja eli visuaalisen kulttuurin merkitystä

KU2. Ympäristö, paikka ja tila

Kurssin sisältönä on, että opiskelija:

- ymmärtää esine- ja ympäristösuunnittelun olevan koko ajan läsnä hänen arkipäivässään (ihminen on aina jossain ympäristössä)
- oppii kriittiseksi kuluttajaksi; oppii tarkastelemaan ympäristöä luonnonvaraisena, rakennettuna, sosiaalisena ja psyykkisenä ilmiönä
- oppii muotoilun ja arkkitehtuurin perusteita

Syventävät kurssit

KU3. Media ja kuvien viestit

Keskeiset sisällöt

- kuva mediassa: kuvajournalismi, mainonta, viihteen kuvat, populaarikulttuuri, sarjakuva, www-sivujen ja tietokonepelien kuvailmaisuus
- graafinen suunnittelu: taitto, typografia, kuvan muokkaus- ja siirtomenetelmät
- mediakuvien aatekriittinen ja kulttuurinen tarkastelu eri aikoina, paikoissa ja osakulttuureissa
- valokuva mediassa
- elokuva ja video: perinteinen ja uudistuva kuvakerronta
- visuaalisuus tuotteistamisessa ja tuotemerkkien luomisessa
- Kurssissa keskitytään opiskelijan omassa elämässään keskeisiksi tulevien mediaan liittyvien kuvallisten viestien käsittelyyn.

KU4. Taiteen kuvista omiin kuviin

Keskeiset sisällöt

- taidekuvan tulkinta ja analyysi kuvin ja sanoin
- eri aikakausien kulttuuristen merkitysten ja käsitysten ilmeneminen kuvataiteessa
- aiheen kehittäminen ja luonnostelu osana taiteellista luomisprosessia
- kuvan sisältö ja muoto taitelijan ja kulttuurin viestinä, sommittelu, kuten: väri, valo, varjo ja liike sekä illusorisuus ja kolmiulotteisuus sekä pinnan rakenne ja materiaali

- Kurssissa keskeistä on ymmärtää taide visuaalisten kuvaustapojen historiaksi.
- Kuvat ovat kommunikointia, tietoa, uskoa; viestintää ihmiseltä toiselle

KU5. Nykytaiteen työpaja

Keskeiset sisällöt

- mitä nykytaide on: nykytaiteen taustalla vaikuttavat ilmiöt ja erilaiset taidekäsitteet
- nykytaide ja kulttuurien välinen vuorovaikutus, visuaaliset alakulttuurit
- taiteiden väliset projektit koulussa tai koulun ulkopuolella
- oman produktion toteuttaminen
- visuaaliset ammatit yhteiskunnassa ja taidealan organisaatioita
- Kurssissa keskitytään pohtimaan nykytaiteen määritelmää. Mikä on nykytaidetta, mikä on modernia taidetta? Miten nykytaide eroaa vanhasta taiteesta?

Koulukohtaiset syventävät kurssit

KU6. Arkiesineiden muotoilusta taide-esineisiin

Keskeiset sisällöt

- suomalaisen muotoilun merkitys taideteollisuudelle ja suomalaiselle identiteetille
- kuuluisien suomalaisten muotoilijoiden ja heidän tuotantonsa tunteminen ja arvostaminen
- suunnittelun merkityksen tunnustaminen teollisen tuotannon yhteydessä

KU7. Abi-kuvista

Keskeiset sisällöt

Kurssissa keskitytään jokaisen henkilökohtaiseen kuvakieleen ja tehdään töitä painotta-malla joko ammattimaista tai harrastusta tukevaa piirtämistä, maalaamista, muotoilua tai suunnittelua.

Koulukohtaiset soveltavat kurssit

KU8. Diplomikurssi

Keskeiset sisällöt

- taiteellisen kokonaisprosessin hallinta
- opiskelija suunnittelee ja toteuttaa työnsä itsenäisesti ilman ohjausta
- oman henkilökohtaisen taiteellisen prosessin ja valmiin työn sovittaminen vaativiin ja en-nalta määrättyihin ohjeisiin ja määräyksiin

KU9. Valokuvaus ja grafiikka

Keskeiset sisällöt

- valokuvauksen historian ja perusteiden tunteminen
- grafiikan perusteiden ja historian tunteminen
- omakohtaisen työskentelyn avulla itsevarmuuden saavuttaminen valokuvaajana ja todel-lisen hetken vangitsijana (vrt. esim. piirretty/maalattu kuva, joka pohjaa muistiin ja mieli-kuvitukseen)
- omakohtaisen työskentelyn avulla opitaan kuvan monistamisen merkitys tiedon välittäjä-nä ja ymmärretään tiedon leviämisen mahdollisuudet kuvan sisältöinä

KU10. Keramiikka

Keskeiset sisällöt

- keraamisten esineiden historian ja valmistustapojen tunteminen
- käsillä tekemisen kautta syntyvä ilo

KU11. Sarjakuva

Keskeiset sisällöt

- sarjakuvan perustaitoihin tutustumista: tarinankerronta kuvan avulla, karikatyyrien luominen ja piirustustyylien yksinkertaistaminen
- sarjakuvan arvostaminen taiteena

KU12. Taideteoksen valmistaminen

Keskeiset sisällöt

- pitkäjänteisen työskentelyprosessin hallinta
- oman mielikuvan, taiteellisen ongelman tai kysymyksen ratkaiseminen ja kehittäminen kuvataiteen keinoin
- vastuun kantaminen itsenäisestä suunnittelusta ja toteutuksesta. Opettaja on läsnä koko prosessin ajan ohjaajana ja kannustajana.